

TRIGLAVSKI LES

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

Leto II. - Št. 2 - 30. marca 1961

Tak sodobni transport na skladišču žaganega lesa z viličarjem si želimo

Z LETNE KONFERENCE SZDL NA BLEDU

O delu lesne industrije v Triglavskem območju

8. februarja 1961 je bila na Bledu občinska konferenca SZDL. Na konferenci smo razpravljali o gospodarskih in družbenih problemih blejske občine. Med drugim smo izglasovali tudi resolucijo proti izgredom v Trstu. Po poročilih o delu v preteklem letu se je začela debata.

Ker nas prvenstveno zanimajo perspektive lesne industrije, bi govoril o problemih, ki sta jih s tem v zvezi nanizala tov. Kržišnik, direktor LIP Bled in tovarš. Svetina, sekretar Gozdnega gospodarstva Bled.

Tov. Kržišnik, direktor LIP Bled je govoril o razvoju lesne industrije, ki zaradi primitivnih pogojev ni mogla dati dovolj proizvodov na trg. V bodoče bomo morali z ozirom na mednarodno gospodarsko situacijo prodreti na trg z novimi sodobnimi proizvodi - predvsem pa z boljšo kvaliteto. To pa bomo dosegli z združevanjem in obnovo strojnega parka - vzporedno s tem bomo znižali proizvodne stroške in povišali narodni dohodek.

Triglavsko gozdno področje je eno najmočnejših v Sloveniji, zato bi bila koncentracija lesne industrije v Bohinjski Bistrici in na Rečici najrealnejša. Z realizacijo rekonstrukcije se bo vrednost bruto produkta lesne industrije občine Bled dvignila na 1 milijardo 600 milijonov. Predvidena rekonstrukcija pa bo izvedljiva s pomočjo okraja. Razmerje med proizvodi žaganega lesa in proizvo-

di finalne proizvodnje se bi spremenilo od 62 % : 38 % na 45 % in 65 % v korist finalne proizvodnje. Ta program bi moralo podpreti poleg zaposlenih tudi vse ostalo prebivalstvo. Skupne interese lahko dosežemo le s sodelovanjem - je zaključil tov. Kržišnik.

Naš časopis naj bo ogledalo našega življenja in dela

Ko sem prebrala časopis »TRIGLAVSKI LES«, sem mislila, da je izdajanje le-tega zelo dobra ideja. V listu so osredotočene misli delovnih ljudi, prikazan je razvoj in delo ter perspektive celotne lesne industrije prelepega gorjanskega kota.

Pred izdajo časopisa smo se večkrat spraševali, kako bi dobili kontakt s potekom dela v našem podjetju. Ali bi važne probleme obravnavali na sindikalnih sestankih; to je bilo težko zaradi pomanjkanja časa, službene odsotnosti nekaterih članov itd.

»TRIGLAVSKI LES« vsebuje razgibano snov, tako iz strokov-

Svetina Anton, sekretar GG Bled, je prav tako poudarjal koncentracijo lesne industrije. Govoril je tudi o odgovornosti posameznikov, ki gotove stvari zavlačujejo. Dotaknil se je tudi mehanizacije v gozdovih in skrbi za delovnega človeka, ki mu je treba posvetiti čim več pozornosti. Vsak proizvajalec naj bo tudi upravljaec. Individualni interesi naj bodo povezani s kolektivnimi. Posamezne ekonom. enote naj bi bile nagrajene po učinku. Delavsko samoupravljanje naj bi se razširilo tudi po obratih.

-And

nega področja, kakor tudi iz ostalih. V njem ima vsakdo možnost izraziti svoje misli o temi, ki mu je najbolj pri srcu.

Bliža se poletje in dovolj bomo imeli snovi za pisanje, na primer o vtisih na dopustu v našem počitniškem domu itd.

Zaželeno bi bilo, da bi v listu, ki je res »naš« sodelovalo več žena, saj je dosti opažanj, ki bi jih žene lahko zabeležile.

Ce pomislimo, da so vsi članki časopisa »TRIGLAVSKI LES« delo naših ljudi, ga bomo radi prebirali in pripravili čimveč član-
kov.

-ač

NAŠE PERSPEKTIVE

Organi družbenega upravljanja v Bohinju so na seji Sveta za gospodarstvo ObLO Bohinj razpravljali o razvoju obrata LIO »Tomaž Godec«, Bohinjska Bistrica.

Karakteristika obstoječega stanja je, da je izvedba uspešne racionalizacije obratov na stari osnovi vsako leto manjša. O teh ugotovitvah je razpravljala tudi Svet za gospodarstvo Občinskega ljudskega odbora Bohinj (nekoliko mesecev prej je o tem tudi razpravljala Svet za gospodarstvo ObLO Bled). Povabljeni predstavnik našega podjetja je pojasnil članom Sveta, da podjetje predvideva še večjo koncentracijo predelave lesnih mas v triglavskem gozdnogospodarskem območju.

Razdrobljenost primarne lesne industrije, ki bi ji bilo kot osnova lastništvo gozdov ali kakršnikoli drugi interesi, škoduje razvoju lesne industrije na tem območju. Zaradi tega organi delavskega upravljanja podjetja zagovarjajo mnenje, da bi se gozdno-gospodarska območja ne delila. Vsi pogoji za sodelovanje med našim podjetjem in »Jelko« iz Radovljice so zreli, nastane le vprašanje, kako doseči za to sporazum.

Predstavnik podjetja, ing. Alojz Vovnik, je prepričljivo pojasnil, da ima koncentracija surovine na enem mestu niz prednosti. - Pri večji koncentraciji so dani predvsem pogoji za predelavo. Postavitve močnejšega žagarskega obrata bi napravila konec mnogim žagam, ki niso sposobne sodobno in racionalno izkoristiti surovin.

Svet za gospodarstvo se je strinjal, da ima v Bohinjski Bistrici obrat vse pogoje za nadaljni razvoj. Iz analize surovinske baze in analize lokacije je razvidno, da ima obrat zaledje s približno 32 tisoč kubičnimi metri hlobovine!

V bohinjki Srednji vasi še vedno deluje žaga Kmetijske zadruge. - Po poročilu republiške strokovne komisije za vskladičev in razvoj lesnega gospodarstva, naj bi se ta žaga priključila k našemu obratu. Člani Sveta so obravnavali tudi medsebojni odnos teh dveh obratov oziroma v kateri smeri naj bi se razvijala lesna industrija v bohinjki Češnjici.

Po ocenah v letu 1960 naj bi bruto produkt porastel:

na obratu LIO »Tomaž Godec«

	1960 po rekon.
Zagan les	100 130
Gradbene plošče	100 850
Paleta	0 750
Ladijski pod	100 270
Sredice	100 200
Zaboji	100 90

Ker je bila razprava posameznih članov Sveta precej lokalistična, posredujemo predvideni porast bruto produkta po rekonstrukciji po ocenah v letu 1960 tudi za območje občine Bled:

Rečica, Gorjana	1960 po rekon.
Zagan les	100 340
Vrata	100 430
Ladijski pod	100 410
Panelke	100 300

Po rekonstrukciji bosta oba obrata z ozirom na bruto produkt približno enako močna.

Po živahni razpravi je Svet za gospodarstvo sprejel določene predloge, in sicer:

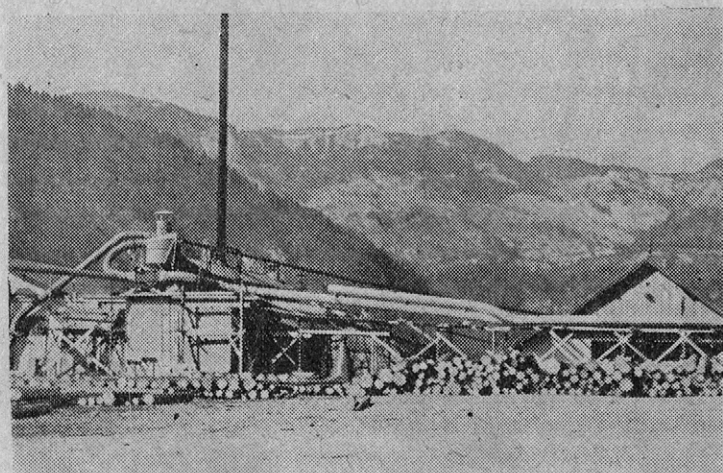
Vsi obrati našega podjetja naj bi se razvijali enakomerno. V roku 2 mesecev naj bi strokovna komisija našega podjetja in žagarskega obrata KZ Srednja vas izdelala program vskladičve dejavnosti obeh obratov, ki naj bi se po možnosti združila.

Predsednik delavskega sveta našega podjetja tov. Taler Niko je članom pojasnil mnenje organov delavskega upravljanja LIP Bled o rekonstrukciji podjetja. Mnenje centralnega delavskega sveta je, da bi se vsi obrati enakomerno razvijali. Po rekonstrukciji bo mogoče na teh obratih zaposliti mnoge nezaposlene ženske iz območja občine Bohinj in Bled.

V bodoče je nujna mehanizacija krlišča, žagalnice in skladišča žaganega lesa. Za krlišče je potrebno nabaviti transporterje, s katerimi bi bilo mogoče znatno zmanjšati čas za nakladanje in sortiranje; nujna je zgraditev sortirnega bazena. Za žagalnico je nujna zamenjava osnovnih strojev ter nabava strojev za čiščenje hlobovine, ti so zastareli in tudi popolnoma iztrošeni. - Za skladišče žaganega lesa se predvideva nabava viličarja ter ureditev skladišča za delo z viličarjem.

Ker se bo predelava lesa povečala, je nujna razširitev predelovalnih obratov in nabava potrebne strojne opreme. Povečati bo potrebno prostor za družbeno prehrano in sanitarije.

Svet za gospodarstvo je bil enotnega mnenja, da se pristojni organi na občinskem ljudskem odboru niso dovolj zanimali za razširitev te edine industrije v Bohinju. Taki kontakti med predstavniki podjetij in predstavniki občine pa bi bili zelo koristni zato, da se vskladijo želje in potrebe celotne komune. MF

LIO »Tomaž Godec« v začetku rekonstrukcije

Vera Svetina

NAŠI OBRAZI

Ob 8. maren, prazniku žena, sva se srečali z najstarejšo aktivno delavko v našem podjetju.

Naša najstarejša aktivna delavka, Marjeta Pintarjeva, je stara 61 let. Na obratu v Gorjah sortira žamane in naklada vagončke za sušilnico. Njen predelavec Jan Jurij mi je povedal, da je zelo sposobna in ji marsikateri mlajši delavec ni kos.

Doma je iz okolice Velikih Lašč in je do leta 1937 gospodinjila na kmečkem posestvu. Nato je odšla na Gorenjsko, se omožila v Gorjah in gospodinjila ter vzgajala 2 hčerki. Med vojno je bila 3 leta internirana na Bavarskem. Po vojni se je vrnila domov, leta 1948 pa se je zaposlila na tedanji žagi v Gorjah.

Leta 1952 je bila žaga ukinjena in odpuščenih je bilo precej delavcev; tudi Marjeta je ostala doma. Po rekonstrukciji pa bila tudi ona med prvimi na delo sprejetimi.

»Kako ste zadovoljni z delom in zaslužkom?«

»Delo sicer ni težko,« mi je odgovorila. »Sem pa nekoliko boleha in in menim, da za žensko mojih let delo na skladišču, kjer so delovni pogoji zaradi vremenskih razmer precej težki, ni preveč primerno. Tudi zaslužek ni bil kdo ve kako dober do lanske jeseni, ko še nismo bili soudeleženi pri splošnem preseganju norme. Sedaj je boljše, zaslužim okoli 13.000 dinarjev na mesec; seveda tukaj ni vstepla plača nad tarifno postavko. Plača sicer z ozirom na opravljeno delo zadostuje, ne ustreza pa življenjskim stroškom.«

»Kaj menite o življenju in dejavnosti na obratu? Se spominjate kakšnega posebnega zanimivega dogodka iz časa, ko ste zaposleni tukaj?«

»Na obratu se opazi v vsakem oziru viden napredek, to lahko prizna vsakdo. Tudi razumemo se kar dobro. Mislim, da je bil poseben dogodek požar, ki je iznenada izbruhnil na obratu. Tedaj smo se vsi zelo prestrašili, toda k sreči ni bilo večje škode, ker so gasilci požar takoj zaustavili.«

»Kaj pa delavsko samoupravljanje pri vas? Ste seznanjeni s sklepi delavskega sveta in upravnega odbora podjetja, oziroma s sklepi delavskega sveta na obratu? In Vaše osebno sodelovanje?«

»O sklepih organov delavskega samoupravljanja smo vedno seznanjeni, saj so zapisniki razobešeni na vidnih mestih. Jaz slabo vidim, pa mi povedo moji sodelavci o sklepih, posebno o tistih, ki me bolj zanimajo. Pri upravljanju podjetja odnosno obrata pa ne sodelujem; sem prestara za take stvari, to prepuščam mladim!«

»Kaj pa delate v prostem času? Sodelujete morda v družbenih organizacijah? Imate kakšnega »konjička?« In stanovanje, ste zadovoljni z njim?«

»V prostem času gospodinjim. Saj veste, da ima zaposlena žena in go-

spodinja vedno dovolj opraviti doma. Pomagata pa mi hčerki, ki delata v tovarni pletenin v Radovljici. Stari sta 23 in 22 let. Kar mi preostane časa — počivam. Tudi za sodelovanje v družbenih organizacijah sem prestara — nimam več veselja za take stvari. Stanovanje imamo staro in zelo potrebno popravila.«

»Danes je praznik žena. Ga boste praznovali?«

»Seveda. Hčerki mi bosta doma gospodinjili in bom počivala; prav prileglo se bo.«

»O, verjamem!«

Potem se je žena poslovila in odšla spet prebirat žamane.

Ob njenem odgovoru, naj mladina sodeluje pri samoupravljanju podjetja in obrata, pa sem se močno zamislila. V centralnem delavskem svetu ni med 17 člani niti enega mladincev in niti ene žene! V obratnem delavskem svetu v Gorjah pa sodelujejo samo 3 žene, čeprav je več kot polovico zaposlenih na tem obratu — žena! Mladinci, ki sodelujejo v organih družbenega upravljanja so tudi samo 3, čeprav je večina novospregletih delavcev mladincev!

Razpravljajmo o vzrokih!

PRIPRAVA DELA

Priloga dela si v večini lesno industrijskih podjetij šele utira pot. Razmeroma dobro organizirano pripravo dela ima samo nekaj podjetij finalne predelave lesa.

Vzrok slabe organizacije priprave dela je pomanjkanje kadrov, kakor tudi to, da je bil marsikdo navajen obrtniškega načina proizvodnje.

Modernega podjetja si danes ne moremo zamisliti brez priprave dela.

Organizacija podjetja, ki nima priprave dela, ne funkcionira pravilno. Ravno priprava dela namreč izdaja dokumente o delu, brez katerih je težko zajemanje proizvodnih stroškov, sestavljanje analiz, zaključkov o izkoriščanju kapacitet ter zaključkov o ekonomičnosti poslovnega podjetja.

Osnovni princip priprave dela je treba najprej dobro premisliti, da bi se pozneje lahko delalo ekonomično. Bolj se izplača več časa pripravljati delo in ga nato hitreje opraviti, kakor pa delo več časa vršiti brez predhodne priprave. V pripravi dela je zaposleno par ljudi in delajo s svinčnikom, medtem ko proizvodno delo vršijo vsi delavci določenega oddelka ali obrata z vsemi stroji in drugimi napravami.

Osnovna naloga priprave dela je, da vnaprej pripravi in predvidi vse, kar je potrebno za proizvodnjo:

1. študij tehnološkega procesa, ki je zbir vseh delovnih operacij, potrebnih za predelavo določenega artikla iz surovine v končni izdelek,
2. izdelava normativov časa in materiala,
3. izdelava predkalkulacij,
4. ugotavljanje obremenitev delovnih mest,
5. planiranje izdelavnega roka,
6. vodenje evidence materiala, norm in izvršitve rokov izdelave,
7. naknadna kalkulacija in analiza stroškov proizvodnje.

Pri tem odpade ob začetku izdelave določenega artikla dirka za nabavo raznega orodja, surovin,

pomožnega materiala in raznih drugih sredstev, ki so za izdelavo določenega artikla potrebna.

V razvoju industrijske proizvodnje obstoja tendenca, da se vse več dela prepušča pripravi in se zato povečuje število zaposlenih pri pripravi. S tem se delavca v proizvodnji vse bolj osvobajajo težkega fizičnega dela. Delo pa se lahko vedno bolj mehanizira in avtomatizira.

Možnost racionalizacije in napredka proizvodnje je usmerjena ravno na pripravo dela.

Kako je v našem podjetju?

Finalna predelava lesa se v našem podjetju vedno bolj širi; tudi

pri rekonstrukciji našega podjetja je težišče na finalni predelavi.

S povečano proizvodnjo in večjim številom artiklov se težkoče organizacije in vodenja proizvodnje večajo. Zadnje čase se pri nas precej govori o pomanjkljivosti v proizvodnji. Pri tem pa pride vedno do istega zaključka — nimamo priprave dela. Čudno se sliši, da takšno podjetje kot je naše, nima priprave dela — toda tako je.

Priprava dela je lahko centralna — na direkciji, decentralizirana po obratih ali pa obojna, to je centralna na direkciji in obratna na obratih.

Centralna priprava dela ima prednost v tem, ker se celotna proizvodnja lažje vodi. V pošteved pride zlasti tam, kjer vse podjetje

izdeluje enak artikel — kar pa pri nas ni.

Ako se obrati medsebojno razlikujejo po proizvodnih artiklih in delajo neodvisno eden od drugega, ima prednost priprava dela na obratih. Pri pripravi dela na obratih je sodelovanje s proizvodnjo boljše, kar je osnovna naloga priprave dela. Če priprava dela nima točnega pregleda nad stanjem surovine in drugega potrebnega materiala ter pregleda nad stanjem posameznih strojev, ne more najboljše opravljati svoje funkcije.

Zato mora biti priprava dela, če hoče uspešno sodelovati s proizvodnjo in največ koristiti obratu in podjetju na obratih.

Ing. Blažević Jordan

Komercialna problematika podjetja pred DS

Na zahtevo nekaterih članov delavskega sveta podjetja je bila na zadnji seji obravnavana problematika komercialnega poslovanja v letu 1960. V splošnem velja mnenje, da bi se komercialna dejavnost našega podjetja večkrat obravnavala na sejah delavskega

sveta podjetja, ker so prav vsi člani kolektiva zelo zainteresirani — kam in pod kakšnimi pogoji prodajamo naše izdelke na domačem in inozemskem trgu.

Komercialni sektor je v ta namen pripravil izčrpano poročilo: Najprej so bili posredovani po-

datki o realizaciji žaganega lesa za export, ki znaša v primerjavi s planom 139, za dele barak 63, za gradbene plošče 80, za lesno mioko 243 in za vrata 0%.

Na domačem trgu pa je bila dosežena naslednja realizacija naših izdelkov: žagani les 261, ladijski pod 68, lesna volna 112, sredice 123, panelke 126, zaboji 97, lesne vrvi 106, gradbene plošče 74, le. na moka 101, vratna krila 137%.

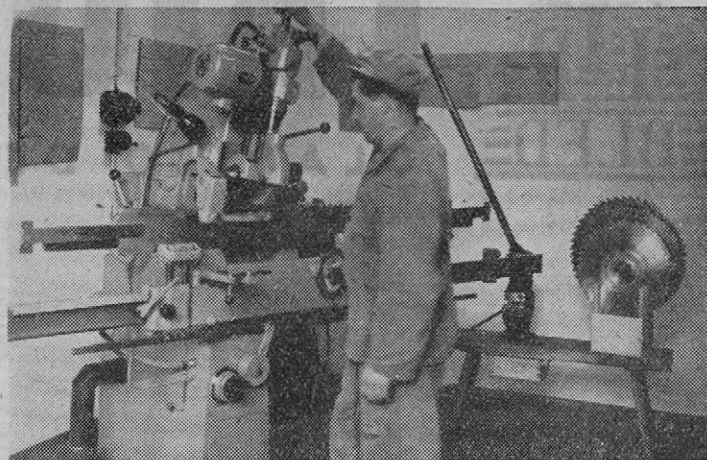
Težišče razprave je bilo predvsem na proizvodnji in realizaciji montažnih gradbenih plošč. Zaradi večkrat nekoordiniranega dela med komercialno in tehnično službo smo zamudili v preteklem letu izredno ugodne priložnosti za prodajo tega proizvoda. Večkrat so bili temu krivi tudi objektivni razlogi.

Kot že prej na strokovnem kolegiju, tako je tudi na delavskem svetu prišlo do izraza mnenje, naj se prouče zahteve in potrebe domačega in inozemskega trga po raznih končnih izdelkih lesne industrije, ki bi jih lahko izdelovali naše podjetje, upoštevajoč, da bomo v prihodnjih letih po predvidenem rekonstrukcijskem programu večjo količino lesa predelali v končne produkte.

V razpravi so poudarili tudi problem rokov za oddajo prodanega blaga glede na proizvodne pogoje, ki bi jih morala komercialna služba upoštevati!

Ugotovljene so bile poleg drugega še posamezne pomanjkljivosti tako komercialnega poslovanja kot tudi proizvodnje, kar izvira še iz navodil poslovanja v preteklih letih. Komercialni oziroma tehnični oddelek bi moral po mnenju članov delavskega sveta slediti vsem novim izkušnjam na področju teh dejavnosti, kajti vsaka statičnost in trdovratno zastopanje preminulih metod predstavlja samo oviro pri razvoju podjetja.

-Zor-

Za dobro kvaliteto in lažje delo — dobro pripravljeno orodje — Naša slika prikazuje moderen brusilni stroj na obratu Rečica

Pintarjeva Marjeta pri delu

ALI BOMO SPOSOBNI

Pred kratkim je Zvezna ljudska skupščina sprejela na svojem zadnjem zasedanju kompleks ukrepov o nadaljnjem razvoju našega gospodarskega sistema, o metodah in pogojih gospodarjenja v celoti. Pri tem pa imajo centralno mesto vsekakor spremembe v sistemu delitve dohodka, ki bodo zaostriale vprašanje produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti gospodarskih organizacij. Nov mehanizem je tak, da uvaja v življenje princip delitve po delovnih rezultatih. Zelo pomembno je, da se vsi člani našega delovnega kolektiva čimprej spoznajo z vsemi spremembami gospodarskega sistema. Ni namen tega sestavka, da bi tolmačil principe delitve, temveč predvsem prikazati kako priti do boljših delovnih rezultatov, kako ugotovljati in meriti naše uspehe in sposobnosti.

Nas, neposredne proizvajalce bo seveda čevljev najbolj žulil pri samem delu, zato se bomo vse bolj pogosto spraševali, koliko je to delo produktivno, ekonomično in rentabilno. Vse glasneje ponavljamo načela: Brez večje produktivnosti ne bo večjega standarda, ali večja produktivnost bo doprinesla k večjemu uspehu podjetja, ali dvig produktivnosti pomeni dvig tvojega osebnega dohodka. Vse to kaže, da je produktivnost nek zelo, zelo privlačen pojem, tako za družbo, kakor za posameznika. Zato ne bi bilo napak, če se s tem pojmom malo poglobimo in natančneje spoznamo.

Vprašanje odgovornosti je prastaro vprašanje politične ekonomije. Odgovor je tak, da je produktivnost tisto delo, ki je gospodarsko koristno in ki dobi v stvari telesni obstoj. Če na žagi žagamo hlobo, opravljamo vsekakor gospodarsko koristno delo, ker so dečke kot nov prizvod uporabno blago, ki ima določeno vrednost za gospodarstvo. Naše delo je torej produktivno, ker ustvarja uporabne deske z vrednostjo in čimvečja bo vrednost, tem večja bo produktivnost. Vendar ne gre tu za celotno vrednost izdelka, temveč samo za vrednost, ki jo ustvarja živo delo. V produkcijskem procesu dodaja-

mo k stari vrednosti ali minulemu delu še novo vrednost ali živo delo.

Poglejmo naš izdelek na obratu v Gorjah. Če hočemo tu izdelati vrata, moramo imeti naslednje osnovne surovine: žagan les, furnir in lepilo. V vsako od teh surovin je bilo že vnešeno delo, ki predstavlja vrednost. Te surovine pa bodo dobile dodatno vrednost, ko bo pristopil k njim delavec s svojo umsko in fizično sposobnostjo ter bo s pomočjo strojev obdelal les v letve in letvice, sestavil furnir za obloge, te elemente zlepil in stisnil ter jih končno obžagal in zbrusil, da bi postali nov izdelek - vrata. V vseh teh fazah je prisostvovalo živo delo, ki je bilo edini glavni činitelj v ustvarjanju nove vrednosti. Rekli boste, da so pri izdelavi prisostvovali tudi surovine in stroji ter da smo morali delati pod streho, torej v stavbi; mar vendar niso tudi ti činitelji vplivali, da smo prišli do novega izdelka? Res je, nihče ne more zanikati njih sodelovanja, toda to sodelovanje je bilo samo sodelovanje in nič drugega; surovine in delovni pripomočki so imeli le pomožno vlogo. Po vsem tem ostane le delo tisto, ki ustvarja novo vrednost in je torej tudi najbolj pravilno upoštevati predvsem delo pri raziskovanju in ugotavljanju produktivnosti. Če torej govorimo o produktivnosti, mislimo na produktivnost dela, govorimo o večjih ali manjših uspehih v produktivnosti dela.

Vprašanje je: kako je možno številčno izraziti produktivnost dela za posamezne konkretne primere ali na kratko, kako je možno produktivnost meriti. Stopnja produktivnosti, ki je pravzaprav stopnja tehničnega učinka, bomo dobili, če bomo za neko razdobje (dan, mesec, leto) zmerili obseg naše proizvodnje in to količino postavili v odnos z izmerjenimi produkcijskimi činitelji.

Produkcijska količina
tavnost = produkcijski činitelji

Za produkcijsko količino smo si lahko hitro na jasnem, kaj predstavlja. Če govorimo o žaganem

lesu, bo to kubični meter žaganega lesa. Bolj zapleteno pa je določiti produkcijske činitelje, ker jih je cela vrsta - objektivnih in takih, ki so rezultati stopnje razvitosti proizvodnih sil. Naštetimo samo najvažnejše:

- delovna sila (njena umska in fizična sposobnost; ni vseeno, kakšna je njena kvalifikacija);

- tehnična opremljenost (s slabo opremo se bo delalo slabo, toda tudi z novo opremo se lahko dela slabo);

- tehnična priprava dela (sposobna delovna sila bo brez prave moči, če ne bo poznala načrtnosti);

- višina zalog (enakomernost in pravočasnost uporabe zalog večajo uspeh dela).

Razne produkcijske činitelje je torej zelo težko, če že ne nemogoče izmeriti z eno samo mero. Več ali manj enostavno lahko izmerimo produkcijski čas (vloženo živo delo), ki je izdelek ustvarjala. Zato s stališča možnosti meritve zopet upoštevamo kot glavni činitelj produktivnost - delo, kar pa ni slučajno. Kajti le živo delo, fizično in umsko, ima svoje meje in ima zato lastnost, da registrira vsako spremembo ostalih proizvodnih činiteljev. Zato lahko rečemo, da je merjenje produktivnosti dela univerzalno merilo produktivnosti.

40 LET OBRATA GORJE

Rekonstrukcija obrata Gorje - leta 1955. se obrat s primarno predelavo lesa spremeni v obrat s sekundarno, finalno predelavo.

V zadnji številki Triglavskega lesa smo opisali razvoj obrata Gorje od njegovega nastanka v letu 1919. do leta 1954. Tega leta smo namreč naš obrat pričeli preurejati v obrat finalnih izdelkov.

Leto 1954. je potekalo v prezidavah in nameščenju instalacij. - Decembra 1954 bi obrat že lahko pričel z novo proizvodnjo, vendar to ni bilo mogoče zaradi strojev. DIP Belišče jih namreč ni pravočasno dobavil. V mesecu februarju 1955 smo kljub začetnim težavam - sušilnice še niso dospele - pričeli z delno proizvodnjo sredic. Ni namen, da bi opisovali probleme, na katere je naletel kolektiv pri začetni proizvodnji. Omenil bi le to, da so bile težave velike in za uspehe, ki jih je obrat že v tem letu dosegel, se imamo zahvaliti le vztrajnosti in vestnosti zaposlenih.

Obrat se je izpopolnjeval iz leta v leto. Kakor že omenjeno, je v letu 1955 naletel na težave pri proizvodnji sredic; nič boljša situacija ni bila v letu 1956, ko smo pričeli s proizvodnjo vrat. Bilo bi napak, če bi ne omenili kadrovskega

LIO Gorje - vagonček za sušilnico je naložen

in s stališča ustvarjene vrednosti izkoriščanje surovine in strojev. Dvig produktivnosti pomeni manjšanje količine dela v enoti proizvoda, pomeni boljšo organizacijo dela in vse, kar je z njo povezano. V tem sestavku smo prikazali problem z načelne strani, s stališča razčiščevanja pojmov, da bi lažje ocenili kasnejše podrobnejše obravnavanje produktivnosti v lesni industriji in našem podjetju nasploh.

izkoriščanje surovine in strojev. Dvig produktivnosti pomeni manjšanje količine dela v enoti proizvoda, pomeni boljšo organizacijo dela in vse, kar je z njo povezano.

V tem sestavku smo prikazali problem z načelne strani, s stališča razčiščevanja pojmov, da bi lažje ocenili kasnejše podrobnejše obravnavanje produktivnosti v lesni industriji in našem podjetju nasploh.

-pe

vprašanja in pregledali, s kakšnim kadrom se je proizvodnja pričela. Ko je naš obrat kot žaga prenehala delovati, so z izjemo dveh delavcev ostali vsi na obratu in ves čas delali pri rekonstrukciji obrata oziroma so bili v pomoč Lesno industrijskemu obratu Rečica. S pričetkom nove proizvodnje so se seznanili z novimi stroji in se vzporedno učili. Ko pa je proizvodnja delno stekla, smo zaposlili tudi novo delovno silo iz območja Gorij in Bleda. Tudi ta ni bila vaje na dela, ker je bila povečini to njihova prva zaposlitev.

Pomanjkljivo obdelan tehnični del elaborata, če ga sploh lahko tako imenujemo, nam ni nudil napotkov k hitrejšemu osvajanju proizvodnje. Poleg tega tudi minimalna strojna oprema ni zadoščala večji proizvodnji.

V letu 1956 smo pričeli s proizvodnjo vratnih kril. Nastale so nove težave, toda kljub temu se je dvignila produktivnost, zmanjšal se je čas, porabljen za enoto proizvoda in dosegli smo boljši ekonomski uspeh.

Ako primerjamo proizvodnjo od leta 1955 do 1960 po enotnih planskih cenah iz leta 1960, nam primerjave dajo sledeče podatke:

Skupni brutoprodukt	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Index =	100	204	292	452	711	899
Brutoprodukt na 1 zaposlenega						
Index =	100	156	224	295	404	483
Zaposlena delovna sila povprečno						
Index =	100	130	130	153	176	186

Proizvodnja sredic pa se je z ozirom na porabo časa na enoto proizvoda, za m³ gibala sledeče:

Index =	1955	1956	1957	1958	1959	1960
	100	86.1	68.5	58.9	40.3	40.1

Tudi organizaciji proizvodnje vrat se je posvečalo ogromno napore. To nam prikazuje naslednja primerjava: čas, porabljen za enoto proizvoda, to se pravi za komad vratnih kril

Index =	1956	1957	1958	1959	1960
	100	77.3	61.3	53.8	42.8

Pri proizvodnji vrat smo dosegli skoraj iste normative, kakršne imajo zahodnonemške tovarne vrati. Pri izdelavi lepljenih sredic, na katere se prednja primerjava nanaša, pa še vedno trošimo preveč časa z ozirom na ekonomski račun. To pa zato, ker je tehnološki proces proizvodnje lepljenih sredic v bistvu predelava lesnih odpadkov. Tak proces zahteva zelo veliko ročnega dela.

V letu 1960 smo pričeli tudi s proizvodnjo vezanih sredic - to je sredic, katerih površina ni lepljena, pač pa je vezana s papirnatimi vrvcovi.

Ob primerjavi porabe časa za enoto vezanih sredic z lepljenimi sredicami vidimo, da je pri prvih čas za 25 % nižji. Kljub temu ti rezultati še niso zadovoljivi, ker še vedno presegamo časovne normative sredic, proizvedenih v moderniziranih postopkih. Pri rekonstrukciji obrata bo vsekakor treba misliti na modernizacijo proizvodnega postopka sredic in na mehanizacijo proizvodnje vratnih kril, le boljši uspehi v bodočnosti morejo opravičiti rekonstrukcijo.

Izdelavo panelnih plošč v tem izvajanju ne omenjam. Za proizvodnjo le-teh je v letu 1960 prvič

zajet učinkovit čas in bo primerjava možna šele v naslednjem letu.

Vzporedno z dviganjem storilnosti in boljšo organizacijo dela, so se analogno dvignile tudi plače. Naslednja tabela nam prikazuje povprečen zaslužek na enega zaposlenega:

Index =	1955	1956	1957	1958	1959	1960
	100	110	142	153	155	178

Iz primerjav je razvidno, da je bruto produkt rasel hitreje kakor osebni dohodki. Storičnost, ki je prikazana z zmanjšanjem porabe časa na enoto proizvoda, pa se giblje vzporedno s povečanjem osebnih dohodkov.

Zaradi nepoznavanja delovnega procesa, predvsem pri mlajši delovni sili, zaradi neurejenih sanitarij in zaradi zelo otesnenih delovnih prostorov, je zadnja leta stanje nezdov in bolovanj zelo nihalo. Velik porast bolovanj in nezgod v letu 1958-1959 nas je prisilil, da smo organizirali razna predavanja o vzrokih bolezni in o prilagajanju in usposabljanju na delovnem mestu. Ta predavanja so bila v letu 1960, uspeh je bil pozitiven; nezgode so se znižale za 38 %. Bolovanja pa so kljub temu porasla za 25 %. Naslednja tabela nam prikazuje odsotnost z dela zaradi bolezni in nezgod:

	bolovanja	nezgode
1956	100	100
1957	77	36
1958	116	133
1959	67	294
1960	92	173

Iz pokazateljev je razvidno, da moramo temu problemu v bodoče posvetiti vso pažnjo. ODS in HTZ komisija, ki sta o teh problemih obširno razpravljala, sta prišla do gotovih zaključkov, ki so jih posredovali CDS-u.

Naraščajoča proizvodnja oziroma velike možnosti prodaje naših izdelkov, narekujejo nujno razširitev delavniških prostorov. Le z zboljšanjem pogojev na delovnem mestu in uvedbo proizvodnje po tekočem traku bo mogoče zmanjšati porabo časa odnošno povečati delovno storičnost ter se tako približati normativom zahodnonemške industrije.

Poleg proizvodnih rezultatov moramo omeniti tudi ostalo dejavnost našega obrata. Delo sindikatov, delavskih svetov, gasilcev in ostalih organizacij bo opisano v nadaljevanju tega članka.

P. J.

LIO Gorje sedaj

Krlišče — ozko grlo na obratu Rečica

PROBLEMATIKA LIO REČICA

Obrat na Rečici je, kakor večina drugih obratov lesno industrijske stroke, zastarel in zelo slabo ter pomanjkljivo mehaniziran. Posebno kritična je ureditev sanitarije in skrbi za delavca na delovnem mestu. Zato sem se namenil, da opišem te pomanjkljivosti.

Pričnem lahko kar pri prostoru, kamor stopi delavec že pred pričetkom dela. Ta prostor je garderoba in jedilnica, obenem; zabojna pa takega prostora sploh nima. Tu vlada nered in nesnaga. Nihče ne čisti omenjenih prostorov z izgovorom, da je za to delo najeta plačana čistilka.

V našem obratu je zaposlena pretežno ženska delovna sila. Zato bi bilo nujno potrebno, da najdemo prostor za garderobo, ki bi bila ločena od moške. Imela naj

bi primerno umivalnico s tušem in druge ženske potrebne sanitarije. Da se ženske lahko preoblečejo, morajo prej poiskati skrito mesto za skladiščenje desk ali kopo. Zelo bi nam bila potrebna tudi umivalnica in kopalnica, saj imamo sedaj edino pipo z mrzlo vodo v oddelku žage. Prostor za omenjene sanitarije bi lahko adaptirali v prejšnji strojni, lokomobilu, ki sedaj stoji v tem prostoru, bi pa vskladiščili kam drugam. Zelo pereč problem

je tudi ogrevanje garderobe — jedilnice — v skladišču, kjer ne moremo postaviti peči na žaganje zaradi požarne varnosti. Ogrevanje je zelo pomanjkljivo, saj stoji v kotu ena sama električna pečica, ki ne zadostuje, saj se pri njej lahko pogreje samo nekaj delavcev, prostor pa se ne ogreje, ker je z lesenimi stenami brez toplotne izolacije. Predlagal bi, da bi vgradili 2 električna fena v nasprotnih kotih. Vemo, da je tako ogrevanje cenejše in bolj ekonomično, ker se prostor hitreje ogreje zaradi kroženja in mešanja toplega zraka z mrlim. Na skladišču so delavci podvrženi vsakim vremenskim neprilikam, zato so v deževnem vremenu dostikrat premočeni, nimajo pa nobenega prostora, kjer bi si lahko premočeno obleko posušili. Potrebno bi bilo, da se pri adaptaciji prej omenjene strojnice upošteva tudi prostor za sušilnico premočenih delovnih oblek in dežnih plaščev.

Problem zase, ki tudi terja skrajšajo rešitev, pa je lopa za žamanje. Prostor, kjer delavka odlaga razžagano žamanje je pozimi in poleti tako blaten, da se človek ugreza v blato skoraj do gležnjev. Iz statistike je razvidno, da ženske, zaposlene pri vezanju odnosno iznašanju žamanja na prosto, največ bolujejo, in to upravičeno, saj je na takem delovnem mestu največja možnost prehlada in drugih obolenj, ki temu sledijo.

Od vezanja in prenašanja razžagane delavka je stalno na prepihu, ker nosi žamanje na prosto, v slučaju slabega vremena pa celo na dež in sneg. Izgradnja lope ni noben finančni problem za podjetje, ki mu je skrb za delavca in njegovo zdravje prvo.

Mnogo sitnosti in negotovanja nam v našem obratu povzroča tudi fluktuacija delovne sile. Na delo pa sprejemamo delavce pod geslom, da je za delo na skladišču vse dobro. Prepričan sem, da mora vsako podjetje, ki hoče poslovati rentabilno, zaposliti primerno delovno silo. Skrajni čas je, da začnemo na to gledati bolj resno in stvarno. Mislimo moramo tudi a to, da bomo v najkrajšem času rabili več strokovne in verzirane delovne sile, saj se bliža čas, ko bomo tudi v našem obratu začeli z rekonstrukcijo in mehanizacijo. Modern obrat bo moral zaposliti tudi sposobno in zdravo delovno silo, zato začnimo že sedaj gledati na to, kakšno delovno silo bomo sprejeli in kako jo bomo obdržali. Važen činitelj, ki povzroča to nihanje delovne sile, je tudi toga tarifna politika obrata in podjetja. Splošno mnenje je, da se v našem obratu ne da do-

Kako daleč smo z delom pri uvajanju ekonomskih enot

Da bi delo pri reorganizaciji posameznih sektorjev in s tem v zvezi delo pri organizaciji oziroma uvedbi ekonomskih enot v našem podjetju uspešneje potekalo, smo sklenili pogodbo za sodelovanje z Zavodom za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela iz Kranja. Sestavljen je bil okvirni program dela, ki vsebuje:

1. Proučitev obstoječega stanja — organizacijske sheme podjetja, pregled funkcij in obsega del organov oziroma enot podjetja, grobi postopek poslovanja,

2. Okvirno obravnavo sprememb organizacije in poslovanja podjetja z določitvijo ključnih delovnih mest v tehničnem sektorju, obravnavo osnovnih postopkov poslovanja s posebnim ozirom na uvajanje ekonomskih enot;

3. Organizacijo in poslovanje podjetja — preciziranje organizacijske sheme podjetja do delovnih

mest, organizacijsko utrditev enot podjetja z določitvijo področja dela, pooblastil in odgovornosti, izdelavo organizacijskih postopkov z oblikovanjem strokovnih dejavnosti;

4. Postopek uvajanja ekonomskih enot — izdelava stroškovnika podjetja, določitev planskih cen materiala (polizdelkov, izdelkov), prevzem materiala, likvidatura, vskladiščenje in izdaja materiala, materialno knjigovodstvo, priprava proizvodnje, proizvodnja (ekonomske enote), obratovno knjigovodstvo, skladišče gotovih izdelkov, blagovno knjigovodstvo, fakturiranje, finančno knjigovodstvo, določitev rokov za izvršitev posameznih del in obračunov, izdelava osnutka oziroma okvirnega predloga za stimulativno nagrajevanje po ekonomskih enotah.

Oblike dela:

Točke 1, 2 in 3 — bodo izvedene v tesnem sodelovanju med Zavodom in podjetjem.

Točka 4:

Zavod bo izdelal: postopke in osnovne dokumentacije, podjetje pa bo sodelovalo pri postavljanju principov in operativno delalo pri zbiranju podatkov, tolmačenju in izvajanju.

Informativni roki za izvedbo posameznih nalog so:

Za dela pod točko 1, 2 in preciziranje organizacijske sheme podjetja do delovnih mest — pod točko 3. do 31. julija 1961, izdelava organizacijskih postopkov z oblikovanjem strokovnih dejavnosti bo zaključena do 31. decembra 1961,

dela navedena v 4. točki pa bodo zaključena:

osnove (osnovni postopki in dokumentacija) do 31. julija 1961, prečiščeni obračuni in izpopolnjevanje pa do 31. decembra 1961.

Intenzivno se dela na ureditvi materialnega poslovanja. Postavljanje enotne nomenklature in planskih cen materiala bo predvidoma gotovo do konca meseca marca. Vzporedno s tem pa bomo rešili tudi ostalo, kar se nanaša na materialno poslovanje.

Franc Cuznar

Reorganizacija tehnično proizvodnega sektorja

Zakaj je potrebna temeljita reorganizacija tega sektorja? Kako naj izgleda sektor po reorganizaciji?

Podjetje prehaja na uvajanje ekonomskih enot. Zato so v podjetju nujno večje reorganizacije. Podjetje se važnosti teh reorganizacij v polni meri zaveda, zato je pritegnilo k delu Zavod za izobraževanje kadrov in proučevanje reorganizacije dela v Kranju. O splošni reorganizaciji bi kaj več napisal v prihodnji številki našega glasila. V tem članku bi obravnaval samo tehnični sektor.

Ta sektor je bil v našem podjetju čisto predmet kritike, ki je bila mnogokrat upravičena. V glavnem se je kritiziralo to, da je sektor kadrovsko preslabo zaseden, da v sektorju ni pravilne delitve dela, da se šef sektorja preveč izgublja v detajlih, da posveča sektor pre malo pozornosti razvoju in rekonstrukciji podjetja in podobno. Te kritike so pokazale, da je treba izvesti gotove spremembe. Sedaj delamo sistematično in temeljito reorganizacijo. To ni lahka naloga. Z ozirom na specifičnost stroke in podjetja je tehnično službo težko organizirati.

Najvažnejše pri vsej reorganizaciji je, da se čimprej organizira priprava dela. Že v prejšnji številki našega glasila je predsednik delavskega sveta opozoril, da močno ovira proizvodnjo slaba priprava dela, kar popolnoma drži. Do sedaj ni bilo pri nas nikakršne priprave dela, čeprav nam je jasno, da brez dobre priprave tudi ni dobre in ekonomične proizvodnje; vsako delo je treba vnaprej pripraviti in planirati.

V okviru sektorja je že osnovan razvojni oddelek. Ta oddelek bo

pripravljati dokumentacijo, ki je potrebna za rekonstrukcijo. Skrbel bo za osvajanje novih proizvodov, izboljševal obstoječe tehnološke procese in projektiral nove.

Čimprej je treba uvesti tehnično kontrolo. Brez dobre kontrole — medfazne, kakor tudi končne proizvodnje, ne moremo dati tržišču kvalitetnega izdelka.

Potrebno je izboljšati nabavno službo. Nabavni referent mora vedeti, kaj proizvodnja rabi in kje dobiti najhitreje in najceneje potrebni material dobre kvalitete. Bolj bo treba skrbeti za to, da bodo zaloge reprodukcijskega materiala pravilne.

Pred sektorjem je kup nalog. Kako bo te naloge izvršil? Dana je že dobro znano, da najboljša organizacijska shema ni tista, ki pač najbolje odgovarja funkcijam podjetja, ampak tista, ki je tako postavljena, da vsak ve za svoje dolžnosti in odgovornosti. Vsakdo mora vedeti, komu za svoje delo odgovarja in kdo je odgovoren njemu za svoje delo.

Težko je danes reči, kako bo sektor izgledal po izvršeni rekonstrukciji. Jasno pa je, da mora zajeti vso proizvodnjo, planiranje in probleme razvoja podjetja. Vprašanje je, kako vse to povežati, da bo sektor sposoben v bodoče uspešno reševati vse probleme, ki se že danes postavljajo. Taka reorganizacija se ne more izvesti čez noč; potrebno bo mnogo študija in sistematičnega dela, pa nekaj dobre volje, da se bodo stvari uspešno uredile.

Ing. A. V.

PERSONALNE VESTI

V mesecu februarju so odšli: iz obrata v Bohinjski Bistrici — Merljak Stanislava, skladiščna delavka, sporazumna razrešitev, vzrok družinske razmere; Vučak Mate, gradbeni delavec, lastna odpoved — namerava oditi v inozemstvo; Hiršfelder Mara, pomoč. izdelovalca embalaže, sporazumna razrešitev — vzrok družinske razmere; Konavec Danica, vezalka žamanja, lastna odpoved — boljši delovni pogoji drugje; z ostalih delovnih enot podjetja ni odšel nihče, le iz obrata Soteska je bila premeščena na upra-

vo podjetja Stušek Viktorija, blagovna knjigovodkinja.

Prišli pa so: na obrat v Bohinjsko Bistrico — Alidžič Ivanka, pomočnica izdelovalca embalaže; Burazin Ivan, gradbeni delavec; obrat Rečico: Lojak Gina, skladiščna delavka; Jereb Ivana, skladiščna delavka; — na obrat Gorje: Cerkovnik Janez, za visokoturno krožno žago; Dijak Lovrenc, strojni mizar; Stopar Ana in Bohinjc Iva, transportni delavski; na obrat Jesenice pa: Apostolov Blagoje, Petrušič Ivo in Batljan Ivo, vsi skladiščni delavci.

V. S.

Iz proizvodnje v obratu Gorje

Kaj je novega na tehnični šoli?

V prejšnji številki našega časopisa smo se seznanili z osnovnimi problemi Tehnične šole za odrasle.

Medtem so se pojavile nove težave: učenec, zaposlen pri Poslovni zvezi Radovljica, je izstopil iz šole. Opaža se tudi, da grupa 4 do 5 učencev precej pogosto izostaja od predavanj. Obiskovanje predavanj sicer ni obvezno, je pa priporočljivo, zato, da ne bi nastale težave pri pripravi posameznikov za izpite.

Dne 9. marca je bil težko pričakovani sestanek s predavatelji lesne tehnične šole iz Ljubljane. Prišli so: tov. direktor Tehnične srednje šole, ing. Bernavs, predstojnik lesno industrijskega oddelka ing. Slovník in profesor mate-

matike tov. Torkar. Sestanek sta se udeležila tudi tov. direktor Kržišnik Anton in tov. sekretar Brate Janko.

Sestanek je vodil ing. Slovník. Vsak predavatelj je nakazal probleme, ki se pojavljajo pri njegovem predmetu. Pri tehnologiji je še vedno pomanjkanje učnih pripomočkov, podobni problemi so tudi pri slovenščini. Drugih posebnih problemov ni bilo.

Predavateljica slovenščine je predlagala, naj bi ob priložnosti organizirali ekskurzijo v Ljubljano, da bi si ogledali kakšno razstavo slik, dramsko predstavo in stavbe raznih slogov. To bi bilo zelo koristno pri nadaljnjem pouku in pa dvigu splošne kulturne ravni učencev.

Določena sta bila dva redna izpitna roka: v juniju izpitni rok z obveznim polaganjem treh predmetov in v septembru rok za ostala dva predmeta.

Popravni izpiti bi bili v novembru in januarju prihodnjega leta.

Na izpitu bo spraševal vsak predavatelj svoj predmet pred izpitno komisijo.

Po sestanku sta direktor ing. Bernavs in prof. Torkar prisostvala predavanju iz kemije. Tov. direktor je postavil učencem nekoliko preizkusnih vprašanj.

To je bil prvi obisk na naši šoli, zato smo imeli kar malo trema. Takih obiskov si še želimo.

Ing. Blažević Jordan

Moji prvi vtisi O LIP BLEDE

Moji vtisi o LIP Bled so v splošnem zelo pozitivni. To se naša predvsem na primarno obdelavo, ki z ozirom na tradicijo ne predstavlja posebnih proizvodnih in komercialnih težav, saj je za ta proizvod povpraševanje večje od ponudbe. S tem pa je kritično vprašanje surovine, ki zlasti sedaj, ko govorimo o kooperaciji, predstavlja velik problem. Malo bolj kritično gledam na proizvodnjo finalnih izdelkov. Ta je v glavnem še v razvoju. Ker pa se v zvezi s tem predvideva re-

konstrukcija obrata, je vprašanje, ali se zaenkrat splača vlagati sredstva in moči za organizacijo tovrstne proizvodnje. Kljub temu bi se pri pogojih finalne proizvodnje ustavil malo bolj podrobno. V zadnji številki je tov. predsednik delavskega sveta komentiral med ostalimi slabostmi organizacije dela. Organizacijo je mogoče utemeljiti z dejstvi, da je proizvodnja več ali manj obrtniškega značaja; mala naročila proizvodnjo v znatni meri otežujejo. Mislim pa, da bi z ozirom na novogradnje v okraju Kranj ta proizvodnja lahko dobro napredovala. Ta proizvodnja bi morala vsaj do tri mesece vnaprej vedeti, kaj mora do določenega roka izdelati; saj so termini edina možna pot za organizirano proizvodnjo. S tem je namreč tudi ostali del organizacije dela — dobava materiala in delovne sile mogoče brez posebnih težav. Po določenem obdobju bi se verjetno pri dobri organizaciji montažne skupine pokazala potreba, da bi vrtna krila tudi površinsko obdelali z laki ali zato odgovarjajočimi folijami. Na organizacijo finalne proizvodnje po rekonstrukciji bi bilo treba že sedaj misliti; če se bodo po dograditvi pokazale hibe, bo prepozno. Za vzgled naj nam bo sistematičnost, ki jo za stavbeno polistiro, okna, pripravila kombinat lesne industrije Logatec. Tudi proizvodnja gradbenih plošč je neutečena. Nujna bi bila s tem v zvezi poizkusna proizvodnja. Po mojem mnenju je nerealno, da bi bila cena gradbenih plošč višja od cene vezanih plošč. Tako namreč na domačem trgu ni mogoče pričakovati odziva za nakup tega sorazmerno enostavnega artikla. Danes ni malo podjetij v Jugoslaviji, ki bi znala pod istimi pogoji izdelovati cenejše, mogoče še kvalitetnejše plošče.

Mi pa samo pomislimo, kaj bi pomenila nova hala, pripravljena za tovrstno proizvodnjo, brez naročila?

V naslednji številki imam namen napisati nekaj o medsebojnih odnosih v našem podjetju. O medsebojnih odnosih je mogoče veliko razpravljati. Danes na to damo toliko, ker bi boljši medsebojni odnosi v veliki meri doprinesli k izboljšanju podjetja. Zupan Pavel

Analiza kadrovske politike v naših podjetjih

Organizacija in komunikacija

Organizacija podjetja je problem, ki je na prvem mestu oziroma na enem prvih mest; prav tako je problem komunikacij. Dobro urejene komunikacije in dobra organizacija vplivajo na doseženo produktivnost.

Kaj sodijo anketiranci o važnosti organizacije, je razvidno iz naslednje tabele:

Obrat	Odgovori v %		
	DA	NE	BREZ
Tomaž Godec	88	8	4
Gorje	88	6	6
Rečica	88	10	2
Soteska	100	—	—
Jesenice	100	—	—
Direkcija	81	19	—
Skupaj	88	8	4

Kljub nizkemu odstotku negativnih odgovorov bo na tem področju pri uvajanju ekonomskih enot precej intenzivnega dela. Najbolj problematična glede organizacije je še vedno direkcija, čeprav se je tudi tu stanje z ozirom na pretekla leta doslaj izboljšalo. Delni napredek na tem področju je pogojen s seznanjanjem vodilnega kadra z organizacijo.

Ker je pogosto premeščanje čisto znak slabe organizacije, smo

z anketo vprašali, če delavce pogosto premeščajo. Tu se je stanje z ozirom na prejšnja leta poslabšalo, razen na direkciji, kjer je ostalo stanje neizpremenjeno.

Dobili smo naslednje rezultate:

Obrat	Odgovori v %		
	DA	NE	BREZ
Tomaž Godec	78	21	1
Gorje	57	42	1
Rečica	80	18	2
Soteska	83	17	—
Jesenice	67	33	—
Direkcija	100	—	—
Skupaj	76	23	1

Eden najbolj važnih problemov je organizacija in komunikacije, ki obsegajo celotno problematiko kroženja informacij, čemur se danes priznava velik vpliv na produktivnost in uspešnost dela. Problem komunikacij je v enaki meri problem personalne politike podjetja, kajti precej delavcev je prepričanih, da jih ovira pri delu neseznanjenost s predpisi podjetja. Pomanjkanje navodil oziroma premalo jasna navodila za delo najbolj ovira delavce v bohinjskem obratu.

Problem obveščenosti, ki je bil v podjetju zelo pereč, smo rešili z izdajanjem lastnega časopisa »TRIGLAVSKI LES«. V podjetju je posebno kritična neobveščenost glede plana podjetja. Najmanj so seznanjeni s planom podjetja v bohinjskem obratu Rečica. Seznanjenost s planom ni važna zaradi principov delavskega samoupravljanja, ampak zato, ker je delavec, ki pozna načrte podjetja, bolj zainteresiran za njihovo izpolnjevanje; po posameznih oddelkih pa

lahko vzbudi med obrati zdrav tekmovalni duh.

Pri vodilnih osebah je razumljivo obveščenost nekoliko boljša kot pri ostalih. Slabo pa so vodilne osebe obveščene zlasti o delitvi dohodkov in kako vpliva poslovanje podjetja na osebne dohodke zaposlenih.

Na postavljeno vprašanje, »kako so člani kolektiva seznanjeni s sklepi delavskega sveta«, je ugotovljeno:

1. da je med tistimi, ki so v podjetju zaposleni do enega leta največ takih, ki ne poznajo sklepov delavskega sveta;

2. tistih pa, ki poznajo sklepe delavskega sveta pa je največ od enega do treh let;

3. med takimi, ki deloma poznajo sklepe delavskega sveta je največ takih, ki so zaposleni v podjetju preko treh let.

Zaključek tega bi bil sledeč:

Tisti, ki so zaposleni v podjetju manj od enega leta, še nimajo izgrajeno grupno moralno in s tem v zvezi so manj zainteresirani, kaj in kako odločajo predstavniki grupe, ki jim pripadajo. Oni, ki so v podjetju od enega do treh let, so najbolj zainteresirani za to, kaj se sklepa v imenu grupe in s tem v zvezi v njihovem imenu. Tisti pa, ki so zaposleni preko treh let, so pa že toliko domači,

Lavrič Jože, mojster žage in brusilnice v obratu »Tomaž Godec«, je tudi slušatelj Tehniške srednje šole

NEKAJ MISLI O RAZVOJU GASILSTVA V BOHINJSKI BISTRICI

12. marca je bil redni letni občni zbor IGD »Tomaž Godec«, Bohinjska Bistrica, na katerem so kritično ocenili delo v preteklem letu, obenem pa so bile nakazane tudi smernice za bodoče delo.

Društvo šteje 45 članov, od tega 6 žensk in 23 podpornih članov. Približno 15 odstotkov zaposlenih je gasilcev. Formirane so tri moške desetine. Ženska je bila zaradi prenapornega dela ukinjena. Sedaj so ženske prevzele sanitetno službo. Društvo ima 1 častnika, 4 podčastnike ter sanitetca z ustreznim tečajem.

Društvo je od ustanovitve do danes mnogo napredovalo, tako v strokovnem, kot na politično-ideološkem področju. Svoje izkušnje je pridobilo v številnih požarih; saj ni bilo požara, da ne bi naše društvo priskočilo na pomoč. Znanje pa si pridobiva tudi z rednimi vajami in vsakoletnimi izpiti.

Vse premalo pa je v gasilске vrste vključene mladine. V glavnem so vsi člani starejši, ki se aktivno udeležujejo že od ustanovitve društva. Do neke mere je razumljivo, da se mladina raje udeležuje v drugih panogah — predvsem v športu, ker tam najde razvedrilo, ki ga v gasilstvu ni.

Eden najvažnejših sklepov občnega zbora je bil, da se desetina izpolnijo z mladimi gasilci; sta-

rejši namreč odstopajo, nekaj mladih pa gre na odsluženje vojaškega roka. Želja članov je, da bi v bližini obrata naredili igrišče, ki bi služilo gasilskim vajam, kakor tudi športnemu izživljanju — predvsem strelski družini.

Društvo se najbolj ukvarja s preventivnimi ukrepi. Vsi vemo, da je ob izbruhu požara v lesni industriji malo pomoči. Zato je treba vse potrebno prej ukreniti, da do tega ne pride. V ta namen je treba poostriži kontrolo nad kajenjem, zlasti v poletnih mesecih, ko je lesni prah popolnoma suh in najmanjša iskrica lahko zaneti požar. Vse vaje so ob nedeljah in člani tem zelo neradi prisostvujejo. Delavec je res samo ob nedeljah prost in še takrat mora delati. Vsi so bili mnenja, naj bi se vaje plačevale.

Proti koncu občnega zbora pa je prišel na vrsto tudi naš stari veterani Ford. Kljub temu, da je še vedno pokreten, je v primeru požara nezanesljiv. Upamo, da bo kmalu lahko dobili nov gasil-

ski avto. Vendar, če bi bohinjska podjetja prispevala gotov delež, bi ga veliko prej dobili. Če bi naše podjetje kupilo dostavni voz za mehanično delavnico, bi lahko ta voz služil tudi v gasilске namene. Vsem nam bi moralo biti jasno, da je poleg službe, gasilsko delo najvažnejše v lesni industriji, sicer nam požar lahko odvzame ves kruh.

Čuko

Člani Industrijskega gasilskega društva LIO »T. G.« Boh. Bistrica

(Nadaljevanje na 6. str.)

Občni zbor sindikalne podružnice LIO »Tomaž Godec«

Ze obširne priprave so dokazovale, da bo letošnji redni letni občni zbor sindikalne podružnice obrata »Tomaž Godec v Bohinjski Bistrici drugačen od vseh ostalih dosedanjih. Svečano okolje hotela »Jezero« in veliko število članov, ki so prispeli do 5. ure, ko se je občni zbor pričel, so vse to potrdili.

Predsednik SP tov. Edo Krapež je po otvoritvi pozdravil vse navzoče goste in delegate. Občnemu zboru so poleg delegatov iz ostalih obratov prisostvovali tudi predstavniki SP gozdne uprave Boh. Bistrica in predsednik republiškega odbora sindikata gozdnih in lesnih delavcev Slovenije tovariš Urh.

Po izvolitvi organov občnega zbora so člani dosedanjega odbora podali svoja poročila o delu, uspehih in neuspehih, ki jih je v preteklem letu podružnica obravnavala.

Tov. Ivan Robič je podal poročilo o proizvodnji, tov. Anica Burja pa finančno poročilo oziroma realizacijo za leto 1960.

Z razpravo je prvi začel tov. direktor Anton Kržišnik. Pojasnil je široke možnosti, ki so se začele odpirati prav zadnja leta lesni industriji. Kako široke perspektive bo imelo pri tem naše podjetje, bi moralo biti jasno nam vsem. Z letošnjim rekordnim letom prehajamo v novo obdobje velikih rekonstrukcij. Črnogledi odnos do bodočega razvoja obrata

»Rečice«, ki se je pojavil na podlagi podatkov iz načrta rekonstrukcij, nikakor ni umesten, ker nam rekonstrukcijo narekuje le čista ekonomska računica.

Glede bodoče serijske proizvodnje gradbenih plošč, je poudaril, da smo večkrat edini proizvajalec teh artiklov v državi, da so na trgu velike potrebe po ploščah in da moramo v bodočnosti čimbolj razviti tovrstno proizvodnjo.

Tudi odnose med Gozdno upravo in našim podjetjem bi morali izboljšati.

V nadaljnji razpravi je tov. direktor dal nekaj pojasnil o skorajšnjem formiranju ekonomskih enot oziroma obračunavanju po ekonomskih enotah.

K razpravi so se oglasili še ostali člani naše podružnice. Razpravljali smo v glavnem o problemih delitve osebnih dohodkov.

Nekaj misli je podal tudi član republiškega odbora Zveze sindikatov gozdnih in lesnih delavcev tov. Urh. Dejal je, da je prisostvoval lanskemu občnemu zboru in da je letošnji v primeri z lanskim.

skim v nekem smislu slabši. Ni namreč naloga občnega zbora, da bi se spuščal v podrobnosti. Te naloge naj prepusti novoizvoljenemu upravnemu odboru. Na občnem zboru pa bi morali sprejeti res nekaj konstruktivnih in obširnih sklepov o bodočem delu. — Dotaknil se je tudi odnosov med delavci in mojstri. Prav tako se je dotaknil tudi nagrajevanja oz. dodeljevanja premij. Danes smo na tem, da postavimo nov način nagrajevanja, pri katerem bodo uveljavljeni vsi činitelji, ki vplivajo na dejansko storilnost delavca. —

Občni zbor naj bi se širše dotaknil tudi samoupravljanja, katerega princip tudi v našem podjetju ni še popolnoma uveljavljen.

Naš občni zbor je na koncu pozdravil še predstavnik SP Gozdne uprave Boh. Bistrica tov. Alojz Iskra. Tudi on je govoril o odnosih med njihovim in našim podjetjem ter o principih, ki so jih sprejeli ob razdeljevanju lesne mase. Želel je, da bi se sodelovanje še povečalo, ker bi bilo to le v našo skupno korist.

S tem je bila razprava zaključena.

Po volitvah članov novega upravnega in nadzornega odbora, je bil občni zbor končan.

Razdeljene so bile še nagrade, pokali in diplome našim najboljšim zimskim športnikom in športnicam.

Z majhno zakusko in skromno zabavo se je prijeten večer naše kolektiva končal.

A. Ž.

Ustanovni člani Ind. gasilskega društva »Gorjana« 23. januarja 1958

3 leta plodnega dela

Pred tremi leti je bilo ustanovljeno v LIO Gorje industrijsko gasilsko društvo

Požar, ki je zajel del obrata Gorje decembra 1958. leta, je dal v letu 1957 vodstvenemu kadru obrata misliti, kako bi se preprečili požari, ki bi na obratu nastali. Vodstvo obrata oz. podjetja ter občinska gasilska zveza so sklenili, da se bo ustanovilo — PIGD. Društvo je bilo ob svoji ustanovitvi leta 1958 brez kakr-

šnihkoli gasilskih pripomočkov — saj je imelo le približno 180 metrov C cevi in nekaj minimaks aparatov. Ker pa je bilo vodstvo podjetja uvidevno, se je društvo lahko razvijalo in nabavljalo potrebno opremo.

Ob pregledu dosedanjega dela smo ugotovili, da je bilo zadovoljivo. Društvo je organiziralo v letu 1959 tečaj za izprašane gasilce. Nekaj članov je poslalo v gasilsko šolo v Medvode in si tako pridobilo tehnični kader, ki je zagotovilo za uspešen razvoj naše gasilske službe. Ker je obrat napredoval in se je tudi število zaposlenih povečalo, je bil tudi v letošnjem letu organiziran, skupaj s PIGD obrata Rečica, tečaj za izprašane gasilce. Tečaj obiskuje 14 članov gasilskega društva obrata Gorje in 5 članov GD obrata Rečica. Za omenjeni tečaj so pripravili razna predavanja, spremljana z barvnimi diapozitivi in filmi. Na zadnjem občnem zboru je društvo sklenilo, da bo tehnično usposobil kader in da bo nabavilo dodatno opremo. Sprejet je bil tudi sklep o tesnem sodelovanju z GD obrata Rečica tako glede strokovnega izobraževanja, kakor tudi glede izvedbe praktičnih vaj.

Mislimo, da bo naše gasilsko društvo tudi v letošnjem letu doseglo lepe uspehe in s tem dokazalo, da je pripravljeno čuvati ljudsko imovino.

P. J.

Sanitarije v LIO Gorje

Občni zbor sindikalne podružnice LIO Rečica

Kot vsako leto smo tudi letos pregledali na občnem zboru sindikalne podružnice svoje uspehe in neuspehe. Po slovesni otvoritvi in pozdravih zastopnikov organizacij ter direktorja LIP Bled, so se zvrstili posamezni referati.

Najprej nam je tovariš predsednik podal svoje poročilo o dosežanjem celoletnem delu. V njem so bili nanizani problemi pretek-

lega leta; od tarifnega pravilnika, kvalifikacij, ekskurzij, pa do toplega obroka. Nato je bilo poročilo blaginjskega, ki nam je v številnih prikazal ves potek finančnega poslovanja. Prikazan je bil tudi letni plan proizvodnje. Pregled tega poročila je, da smo glede rezanega lesa in uslužnostnega razreza plan nekoliko presegli, dočim smo pri ostalih proizvodih prišli nekoliko pod planirano proizvodnjo. Vendar so na takšen rezultat vplivali različni momenti kot: pomanjkanje delovne sile, surovin in izostanki od dela. Izkoristek hlodovine je bil zelo dober.

Razmerje zaposlenih v našem obratu je 57 % : 43 % v korist moške delovne sile.

Sledile so nove volitve.

Izid volitev je bil naslednji: 7 kandidatov smo izvolili v upravni odbor sindikalne podružnice, 3 kandidate pa v nadzorni odbor že omenjene organizacije.

Seznani smo se z novimi smernicami dela v letu 1961. in sicer glede žaganega lesa, zabojev in ladijskega poda. Govora je bilo tudi o novem lesnoindustrijskem kombinatu, kjer se bosta obrata Rečica in Gorje združila. Vse leto se govori o rekonstrukciji, o zaletu hlodovine, o lokaciji zemljišča itd. Vendar je nujno potrebno navezati tesnejše stike z gozdnimi proizvajalci, tako da bo njihova proizvodnja potekala normalno. Investicijski proračun znaša približno 45 do 46 milijonov dinarjev, tako da bi se z začetnimi deli rekonstrukcije lahko pričelo že letošnje pomlad. Ta sredstva bomo dobili iz vodnega sklada z lastnimi sredstvi, delno pa s sredstvi OLO Kranj. Naredili bomo dve cesti, ki bosta omogočili nadaljnje gradnje.

Med sedanjim sušilno lopo in železniško čuvajnico bomo zgradili novo mehanizirano nakladalno lopo. S tem bomo razbremenili sedanjo sušilno lopo in vsa ostala dela bodo lažja in bolj ekonomska.

Diskutirali smo tudi o stanovanjskem problemu, ki se bo vsaj delno uredil s hišo, ki smo jo kupili v Spodnjih Gorjah. V bo-

doče pa bomo morali reševati stanovanjske probleme bolj načrtno, če bomo hoteli obdržati delovno silo oziroma če govorimo o dvigu življenjskega standarda. Zato bomo zgradili novo stanovanjsko hišo montažnega značaja. Pri tem smo govorili tudi o nagrajevanju po ekonomskih enotah. Poskusno naj bi se uvedlo s 1. julijem za stalno pa v letu 1962.

Član RO sindikata lesnih delavcev, tovariš Urh, nam je povedal nekaj o odnosu med družbo in podjetjem. Ljudska skupščina LR je izdala sklep o odpravi minimalnega osebnega dohodka. Dajatev podjetja družbi bi naj bila v razmerju 85 : 15 % od prihranka podjetja. To je ravno obratno od izvajanja prejšnjih let.

Prispevali smo tudi na področju zimskega športa. Tomčka Koblica je bila v teku mladink v Črni na Koroškem druga, Francka Golob pa je v Bohinju na sankarskih tekmah, v skupini tekmovalk z navadnimi sanmi, dosegla 3. mesto.

Po zaključku zbora podružnice LIO Rečica smo imeli zakusko. Občni zbor je uspel. Želel bi pa, da bo delo sindikata za bodoče nekoliko bolj poživljeno s tem, da se bodo vsi člani zanimali za vsestransko delo in lastno rekreacijo.

Henzi

Nove sanitarije

V obratu Gorje smo po večletnih pripravah zgradili nove sanitarije, ki so pričele služiti svojemu namenu v mesecu februarju 1961.

Na lanskem občnem zboru Sindikalne podružnice LIO Gorje je bila zelo živahna diskusija o vprašanju sanitarij na našem obratu. Člani sindikata so posvetili temu problemu precej časa; saj so bile provizorične sanitarije res porazne.

Sanitarni prostori, ki so bili zgrajeni že pred vojno, so bili majhni, pri popravilu obrata smo pa še te odstranili. Začasno smo postavili lesene provizorije, ki so 90 delavcem služili dve leti in pol. Vzdrževanje čistoče je bilo težko; v poletnih mesecih se je razširjal smrad, v zimskih pa je zmrzovalo. Zahtevi kolektiva, da se reši problem sanitarij, je prislunilo tudi vodstvo podjetja. Sporazumno s tov. direktorjem smo dolo-

čili prostor, pripravili načrte, priložili smo za lokacijsko in gradbeno dovoljenje. Sanitarna inšpekcija je gradnjo sanitarnih prostorov odobrila in pričeli smo z delom.

Lansko leto smo z izkopavanjem pričeli. V letošnjem februarju pa so bile sanitarije dokončane in dane v uporabo. Vse delo smo izvršili v lastni režiji.

Pri gradnji sanitarij smo upoštevali vse sanitarne predpise. — Manjka še oprema kopalnice, kar upamo, da bo čimprej urejeno. — Člani kolektiva smo pri gradnji vsestransko pomagali, važnejša dela pri betoniranju smo naredili ob nedeljah, delno pa tudi ob delavnikih.

P. J.

Izboljšave v LIO Rečica

Začnimo kar z nekaterimi novostmi, ki so nastale v teku zadnjih mesecev prejšnjega leta in v začetku novega leta 1961.

Na rampi žaganega lesa smo zgradili nekaj metrov transportnega tira za ekonomičnejši prevoz primarno predelanega lesa. Za pravilno in racionalno izvedbo omenjenih graditev je poskrbel tovariš obratovodja. Tako nam je omogočena hitrejša manipulacija z žaganim lesom, dela se manj naporeno in delovna sila je bolj izkoriščena. Osebnost sem mnjenja,

da take izboljšave ugodno vplivajo na razpoloženje delovne sile. Nekaj podobnega smo zgradili tudi za nakladanje vagonov z žaganjem. Vsa ta dela smo opravili z lastno delovno silo, kar pa ni preveč oviralo tekoče produkcije.

Prav tako si želimo v žagarskem oddelku boljši notranji transport. Predvideli smo nov višji transportni voziček za prevoz stranskega blaga pri primarni predelavi lesa. Merjenja in kon-

(Nadaljevanje na 8. str.)

(Nadaljevanje s 5. str.)

dá se za sklepe delavskega sveta zanimajo sicer bolj kot prvi, toda manj kot drugi, ker jim zadostuje že to, da so deloma seznanjeni s sklepi delavskega sveta. Zelo verjetno so že toliko domači v podjetju, da se seznanjajo samo s tistimi sklepi, ki smatrajo, da so zanje važni. Na splošno se je tudi to stanje z ozirom na pretekla leta izboljšalo in je situacija naslednja:

Seznanjenost s sklepi delavskega sveta v %:

obrat	deloma da	ne brez
Tomaž Godec	33	51
Gorje	12	84
Rečica	36	52
Soteska	8	92
Jesenice	7	47
Direkcija	29	71
Skupaj	28	59

Za izboljšanje stanja v pogledu organizacije in komunikacij je nujno urediti:

1. ves vodilni, predvsem pa srednji in nižji vodilni kader, se mora sproti seznanjati z modernimi načeli organizacije vodenja ljudi;

2. mojstri in ostali vodilni kader v neposrednem pogovoru s svojimi podrejenimi, informirati o dogajanjih v podjetju;

3. uvesti je treba stalne iniciativne sestanke po grupah, ki jih treba skrbno pripraviti in določiti pred izvedbo temo razgovora, ki bi tako lahko na področju informacij odigrali pozitivno vlogo.

(Se nadaljuje)

Najboljša športnica našega podjetja v družbi s tehničnim vodjem Sankaškega kluba Bohinj

Tudi mi smo bili v brigadi

Tako lepa je narava. Pomlad se bo vsak čas razbohotila v vsej svoji lepoti. In kaj je lepše kot pomlad in razigrana mladost.

Mladina se pripravlja, da zavriska v pomlad in v strnjenih vrstah pokaže kaj zna.

Spet je prišel čas formiranja delovnih brigad. Cesta Bratstva in enotnosti še ni gotova in čaka mladih udarnikov, da s pesmijo popeljejo njeno traso do konca mejnikov naše domovine.

Kakšno je razpoloženje v brigadi, nam v naslednjem sestavku piše naša sodelavka.

Tako kot že več let, so tudi lani odšle MDB na avtoput »Bratstvo-jedinstvo«.

Poleg mnogih drugih brigad je

Poleg mnogih drugih brigad je odšla 29. julija 1960 v Leskovac tudi 1. Loška MDB »Jože Gregorič«. Ta naša brigada je bila v glavnem sestavljena iz učencev industrijske stroke. Komendant in vodja pa je bil dober in zaveden mladinec Metod Čermetič iz Škofje Loke.

Notica uredništva

V prejšnji in sedanjih številki našega časopisa lahko beremo o težavah in uspehih delovnega kolektiva lesnoindustrijskega obrata v Gorjah. Kaže, da se ta kolektiv živo zanima za svoje probleme in da je pravilno dojel namen našega časopisa.

Uredniški odbor se je njegovega sodelovanja zelo razveselil!

Vabimo kolektive vseh naših delovnih enot, da ta obrat posnemajo!

Ko smo 31. julija ob 11. uri izstopili iz vlaka v bratski republik, smo se zazrli po velikih ravninah, ki se tam razprostirajo.

Razvili smo naš prapor ter z veseljem srcem odkorakali v mladinsko naselje »Rade Končar«, kjer so nas prav lepo pozdravili odhajajoči brigadirji.

S tem smo nato začeli brigadirsko življenje. Razdelili so nas v grupe. Jaz sem s tremi prijateljicami ostala v kuhinji. Skrbele smo za red pri hrani, brigadirjem, ki so prihajali in odhajali na delo.

Seveda pa nismo živeli samo ob delu. Imeli smo razne prireditve, zabave in ples. Najlepše se mi je zdelo, ko smo plesali okrog tabornega ognja in se veselili naših uspehov, ki so bili čedalje večji.

Nekega dne so nas obiskali Afrikanci iz Agadirja, kjer jim je potres porušil mesto. Pri nas so ostali 3 dni. Mi smo jih lepo zabavali in, ko so odšli, so povedali, da jih še nikjer niso tako lepo sprejeli.

Kmalu nato je nastopilo tretje in zadnje čitanje dekad. Komendant naselja nam je z veseljem srcem podal udarniške značke, diplome, pohvale in odlikovanja. Drug dan smo izvedeli veselo novico o odhodu domov. Ločili smo se kljub temu zelo težko. Brigadirji, ki so ostali v naselju, so nas lepo pozdravljali in marsikomu se je utrnula solza. Ločili smo se za vedno.

2. septembra smo se zopet zadovoljni in zdravi znašli doma.

Z brigadirskim pozdravom »horo-ruk« — naprej v nove delovne zmage!

Marija Krničar

Zaključeno medobratno tekmovanje v zimskem športu

Tekem v smučanju in sankanju se je udeležilo 131 tekmovalcev, od tega 26 žensk. SOS ženskemu spolu! Nerazumevanje vodstev sindikata v ostalih obratih. Naslov najboljšega športnika LIP-a Blej je premočno osvojil Peter Šorli. Ekipni zmagovalci Remontni obrati LIO »Tomaž Godec«. Naslov najboljša športnice je osvojila Julka Strgar.

Letošnja zimska sezona je bila zelo peštra za člane našega podjetja. V naših vrstah imamo dobre športnike, slovenske prvake in člane državne reprezentance.

Medobratno tekmovanje se je vršilo že tretje leto. Z razliko od drugih let je bilo letošnje najbolj množično. Sindikalna podružnica obrata »Tomaž Godec« je razpisala tekmovanje v veleslalomu, tekih, skokih, sankanju s tekmovalnimi, navadnimi in samotežnimi sanmi. Prijavilo se je 28 žensk in 103 moških. Zagrizena borba vseh nastopajočih se je odvijala ves teden. Do zadnjega dne je prvak LIP-a visel v zraku, jasno pa je bilo že po prvih disciplinah, da bo ekipni zmagovalci ekipa »Remontni obrati«. Po smučiških okrog obrata je bilo v dneh tekmovanja vse živo in polno uganjani, kdo bo zmagal.

SOS pri tekmovalkah! To vse-kakor drži! Toliko žena in deklet je zaposlenih, od teh pa se samo mala peščica ukvarja s tako zdravim športom. Kaj narediti? Potrebno je, da se o takih stvareh obravnava na sestankih družbenopolitičnih organizacij, predvsem pa na sestankih mladine, saj je le-ta v večini zaposlena v naših obratih. Naj ne bo več zimskega tekmovanja s tako slabo udeležbo žensk.

Če pogledamo startno listino, se nehote vprašamo: »Obstajata samo obrata »Rečica« in »Tomaž Godec«? Po prijavljenih tekmovalcih bi odgovorili pozitivno. Na vse

nim reprezentantom Mencingerjem in Gregoričem. Le svoji daljši tekmovalni karieri se ima slednji zahvaliti, da je osvojil prvo mesto.

Med starejšimi od 30. leta pa je bilo pričakovati, da bo zmagal Franc Bučar. Nastopilo je 7 tekmovalcev na 5 km dolgi progi. — Prav zanimivo je bilo pogledati tekmovalce. Niso tekmovali za uspeh, hoteli so mladim pokazati, da šport ni samo uspeh, temveč tudi množičnost. In uspelo jim je.

Zal pa so se na 3 km dolgi progi za ženske pojavile samo tri tekmovalke, tako da slovenska prvakinja lesnoindustrijev ni imela prave konkurence.

»Danes so skoki. Poglejmo, kako se bodo poganjali čez most 25-metrške skakalnice naši najboljši! Tako se je govorilo po vsem obratu. In tisti, ki so bili prisotni, so lahko videli borbo med bratoma Arh. Samo z 0,4 točke prednosti je zmagal starejši France.

Pravi snežni metež je bil, ko so se tekmovalci pripravljali za tekmovanje v veleslalomu. Sami so morali pretlačiti progo, potem pa so se začeli spuščati drug za drugim. Težko je bilo postaviti favorita, saj so trije tekmovalci enakih sposobnosti in je le sreča pripomogla Marijanu Trojarju, da je zmagal pred svojim bratom Srečkom in Jožetom Arhom. In zopet rak rana pri ženskah. Samo dve tekmovalki in še ti dve zelo izenačeni.

Sele tekmovanje v sankanju je bilo odločilno za točke posameznikov. Največ jih je zbral tov. Peter Šorli. — Na sliki v prijateljskem pomenu — in postal prvak prvaka zimsko športnih medobratnih prireditev

obrate je bil poslan razpis tekmovalni, toda vodstva sindikalnih podružnic niso vzela za potrebno, da pošiljajo svoje člane — smučarje — na prvenstvo podjetja, tako da je to potekalo v znamenju dvoboja, pa še to z nemogočo primerjavo. Organizatorji se zato upravičeno vprašujejo, zakaj talko slab odziv. Samo štirje tekmovalci iz ostalih obratov in direktorije, ja dokaz za zelo, zelo slabo udeležbo v športu. Potem pa naj še govorimo »Šport krepi delovnega človeka!«

Organizatorji so potrebne proge uredili v zadovoljstvo vseh nastopajočih. Borbe so se pričele z »garaško« disciplino — tekmo. — Tekmovalci so bili razdeljeni v dve skupini. Do 30. leta starosti se je pomerilo na 8 km dolgi progi 14 tekmovalcev. Borba za prvo mesto se je vršila med sedanjim in nekdanjim mladinskim držav-

Najbolj pestro pa je bilo tekmovanje v sankanju. Pomerilo se je 75 moških in 23 žensk. Proga je potekala iz vasi Ravne do obrata. Lepo je bila pripravljena in lahko smo pričakovali ostre borbe med znanimi tekmovalci iz vse Slovenije.

Na tekmovalnih sameh je nastopilo 18 moških. Že po prvem teku je bilo videti, da bosta imela glavno besedo Šorli in Pintar. Tako se je tudi zgodilo. Po obeh tekih je imel najboljši čas Šorli pred Pintarjem. Presenetil pa je s svojim tretjim mestom Janez Mencinger.

Ženske pa so bile slabše zastopane, samo 5 tekmovalk je startalo in med temi Marica Rozman ni imela resne konkurence, tako da je z veliko prednostjo zmagala pred Talerjevo in Zakrajškovo.

35 tekmovalcev se je pomerilo na navadnih sameh po isti progi.

Proti pričakovanju je zmagal Alojz Mencinger z malo razliko. Ženske pa so nastopile v največjem številu. Med osemnajstimi je uspela zmagati Fani Kožar pred znano Pirhovo.

Do nedavnega so v bohinjskem kotu poznali samotežne sani samo za prevoz sena in drv iz višjih predelov. No, naši delavci in delavke so prekinili tradicijo. V dvoje so vozili po strmih pobočjih, ravnini in ostrih ovinkih. Proga je bila težka, saj je bilo treba preteči tudi lep kos ravnine in to je zelo vplivalo na končni rezultat. Pintar, s sovozačem tov. Odarjem, se je maščeval Šorliju, ki je vozil z Bučarjem. 131 tekmovalcev se je borilo za prva mesta posamezno, za najboljšega športnika podjetja in ekipnega zmagovalca. Nekim je to uspelo, drugim pa, kateri so se morali zadovoljiti s slabšimi mesti, bodo morali počakati na prihodnjo zimsko sezono.

Rezultati

Veleslalom — moški: 1. Marijan Trojar (rem. del.) 1:15,4; 2. Jože Arh (rem. del.) 1:17,4; 3. Srečo Trojar (sredice) 1:17,4. — **Ženske:** Anica Rozman (obrat.) 18:49,2; 2. Julka Strgar (zaboj.) 1:05,4.

Teki — do 30. leta starosti: 1. Franc Gregorič (rem. del.) 34:21,0; 2. Tone Mencinger (sklad.) 34:34,0; 3. Jože Pintar (rem. del.) 35:25,0. — **nad 30 let starosti:** 1. Franc Bučar (rem. del.) 26:35,0; 2. Alojz Mencinger (sredice) 28:20,3; 3. Janez Plkon (žaga) 32:59,8. — **Ženske:** 1. Anica Rozman (obrat.) 18:49,2; 2. Cilka Taler (žaga) 21:21,0; 3. Tončka Kobilica (Rečica) 23:30,0.

Skoki: 1. Franc Arh (žaga) 183,2 (20, 18 m); 2. Jože Arh (rem. del.) 182,8 (19,5, 17,5 m); 3. Jože Pintar (rem. del.) 182,1 (19,5, 19,5 m).

Tekmovalne sanke — moški: 1. Peter Šorli (rem. del.) 4:39,8; 2. Jože Pintar (rem. del.) 4:45,2; 3. Janez Mencinger (rem. del.) 4:47,4. — **Ženske:** 1. Marica Rozman (sklad.) 5:02,2; 2. Cilka Taler (žaga) 5:16,4; 3. Ljuba Zakrajšek (obrat.) 5:25,6.

Navadne sanke — moški: 1. Alojz Mencinger (sredice) 6:27,5; 2. Peter Iskra (rem. del.) 6:28,0; 3. Franc Bučar (rem. del.) 6:34,8. — **Ženske:** 1. Fani Kožar (sklad.) 7:19,2; 2. Francka Pirih (sklad.) 7:20,8; 3. Francka Golob (Rečica) 7:25,1.

Samotežne sani — moški: 1. Pintar — Odar (rem. del.) 8:32,2; 2. Šorli — Bučar (rem. del.) 8:41,0; 3. Gardener — Dijak (rem. del.) 8:43,2. — **Ženske:** 1. Smukavec — Andolšek (obrat.) 10:00,2; 2. Kožar — Zakrajšek (obrat.) 10:23,9; 3. Rozman — Pirih (sklad.) 10:31,1.

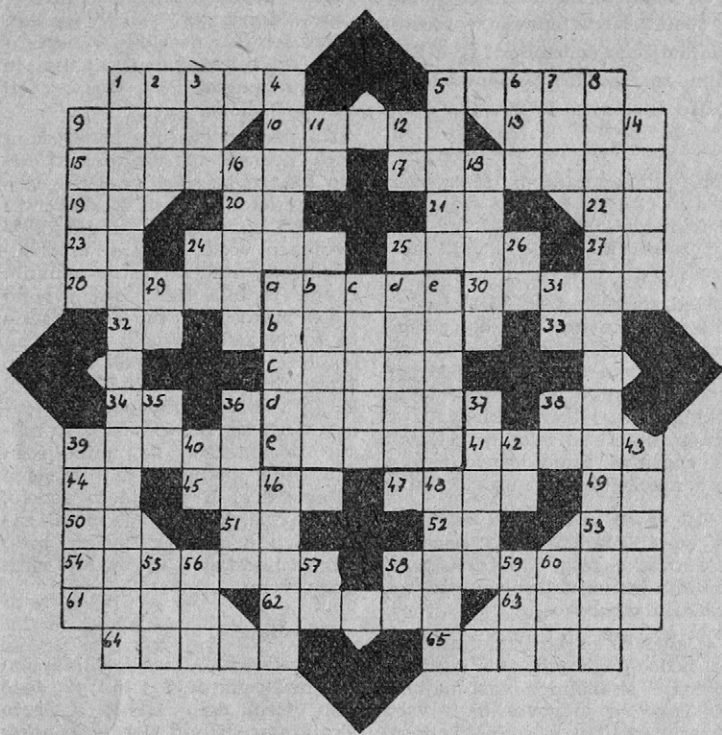
Tako je bila zaključena športna manifestacija delavk in delavcev LIP Blej. Res škoda, da se niso tekmovalci udeležili še iz ostalih obratov. Nova vodstva sindikalnih podružnic pa naj v bodoče resno gledajo na športno izzivljanje svojih članov.

Med našimi sodelavci je tudi precej ljubiteljev gora

ZA RAZVEDRILLO

KRIŽANKA Z MAGIČNIM KVADRATOM

Vodoravno:

1. skupek niti; 5. opravljam neko delo, podiram; 9. osebni zaimek; 10. Julijin ljubimec; 13. kos hišne opreme (črke so med seboj pomešane); 15. telesno izdelan, slab; 17. ime naših cigaret; 19. slovenski tednik; 20. najvišja karta; 21. beseda, ki jo Primorci radi izgovarjajo; 22. račje oglašanje; 23. oranje; 24. poljska žival (mno-

žina); 25. nekdanja turška dolžinska mera; 27. vzklík bolečine; 28. del ženske obleke; 30. najvažnejši človeški organ; 32. kmetijska zadruga (kratica); 33. grška črka; 34. rimska številka 6; 38. oslovski glas; 39. ameriški pritlikavi medved; 41. del pendanse; 44. kratica za neko mesto v FLRJ; 45. Aškerčeva socialna pesem, žensko ime; 47. orodje koscev; 49. dva soglas-

nika; 50. dva samoglasnika; 51. glej 22. vodoravno; 52. vpiši v lik »ke«; 53. del besede »Amper«; 54. 5., 20., 13., 19., 9., 18. in 1. črka abecede; 58. novitete; 61. vpiši »aku«; 62. tvorna oblika glagola; 63. prostor v hiši; 64. muslimanska vera; 65. posevki (obratno brez prve črke).

Navpično:

1. neučen; 2. prvi del besede nekega tekčila; 3. tuje žensko ime; 4. francoska vojna luka ob Atlantiku (b je e); 5. daljša pesnitev; 6. razdobje (črke so v ne-

pravem redu); 7. pol, azbesta; 8. začetnica priimka slovenskega skladatelja in celoten naslov njegovega dela; 9. prevozno sredstvo; 11. staroslovanska pijača; 12. os. zaimek (narobe); 14. seno druge košnje; 16. polt, rasa; 18. francoski pesnik; 24. če, ako (narobe); 26. osebni zaimek; 29. glej 32. vodoravno; 31. mene, os. zaimek; 35. dva samoglasnika; 36. priimek in zač. imena danskega pisatelja 1857 do 1912; 37. »Odsev«; 38. veznik; 39. starogrška pokrajina na severnem delu peloponeza, znanka toaletnega mila in podobno; 40. kazalni zaimek; 42. dva enaka samoglasnika; 43. vojska (tujka); 46. svarim; 48. vezi, spone; 55. važna surovina v lesni industriji; 56.

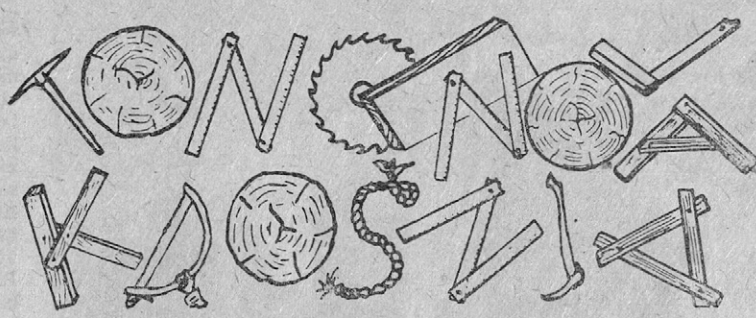
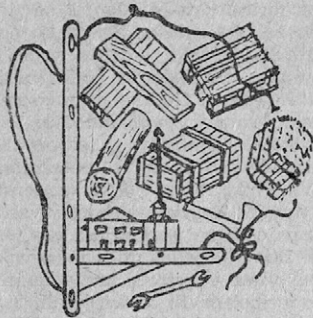
kurir; 57. če, ako; 58. nikalnica; 59. žuželka; 60. klic »na pomoč«.

Magični kvadrat v sredini lika:

a) Abo; b) prevara, goljufija; c) vodna žival (pomajševalno); d) vrsta kave; e) del moške garderobe (črke so med seboj pomešane).

RESITEV UGANK IZ DRUGE ŠTEVILKE

1. Rešitev magičnega lika:
1. 1., 2. zid; 3. zopet; 4. LIP Bled; 5. Delta; 6. Teja; 7. d
2. Rešitev besedne uganke: Cepec
3. Rešitev globusa: Par ti z an - partizan

Ker me je letošnji pust vrgel čisto iz tira, še zdaj večkrat zapojem katero, ko grem v taberh »Po jezeru bliz Triglava prej je luža kakor žaga«. Ker pa je ta pesem bolj kratka, sem zapel še ono ta mornarsko: »Plovi, mi plovi«, ker je v našem podjetju precej mornarjev in jo radi slišijo. Nato pa fliknem v pisarno in naložim Ljubo na krošnjo in ji preberem pravila tarifnega pravilnika - kako se obračunavajo dopusti. Se malo sem jo na krošnji pocinčal, da bo bolj obdržala v glavi in jo posadil na tla, ker se mi je mu-

dilo do Ivana, da sem videl vsa njegova odlikovanja letošnje zimske sezone. Pred pisarno sem še pobožal stričev in atov avto. Zares lepe živalice ali stricov je še lepši. Ker pa je bil lep sončen dan, sem mimogrede portirjem očedil obleke, ker imata že tako slabe. Stopil sem s krošnjo do lesne volne in naložil tisto študentsko trojko in jo prinesel do vagona, da so lahko videli, koliko so izložili vagona. Podajali so mi nekaka tehnična poročila ali zama, raje sem šel tolažit v zabojarno jokajoče žene in jim raztolmačil, da se tudi v žagi živi. Nato sem stopil na plac do magacina, vrgel še krošnjo noter, saj itak vse navskriž leži in jo skočil preko tira do Rakarja na dva deciliter sem tam počakal, da je zatulilo.

ker ne pove še drugih nam. Hvalnica se poje vneta, kaj dosegla vse je v Črni na Koroškem tam, Bohinjska športna četa. Ni pa nič rečeno, da dali smo vam mi progaša, to j' pa Tončka naša. To pa ni pošteno, na Rečici strašno mi trpemo, ko Tončko gledamo užaloščeno.

PRI VAJI

Režiser igralcu: Več temperamenta, več temperamenta, tovariš Franci! V Vašem umiranju ni nobenega življenja!

GRADBENA SEZONA

Naša tajnica je nekega jutra z jezo ugotovila, da ji je nekdo raztrgal trak na pisalnem stroju; porrednež ga je razcefral na drobne kosce. Ko je odprla pokrov na pisalnem stroju je spoznala, da je hotela miš rešiti stanovanjsko krizo. Uboga živalca je morala imeti dobre živce, saj se je gradnje gnezda lotila kar 3-krat. Potem pa jo je zapeljala slanina v nastavljen past.

OPRAVIČILO

Moja hči Polonca je v šoli dva dni manjkala, ker je dobila majhnega bratca.

Ce bi se to prihodnji teden ponovilo, Vas prosim, da ji zamudo opravičite.

TELEFON

Knjigovodja: »Halo, kdo je tam?«

»Tukaj Pavel Breskeval!«
Glas: »Osel, zakaj se pa ne oglasiš toliko časa?«

Šef: »Kdo pa telefonira, tovariš knjigovodja?«
Knjigovodja: »Ne vem, samo besedo osel sem slišal.«

Šef: »A tako, potem pa to ve-lja meni!«

Šoferjeva žena si je omislila tale pripomoček za polnjenje gum

SONČNI MRK V ZADRU

Določili so me za vodjo astronomske grupe V. gimnazije v Ljubljani, ki si je šla ogledat sončni mrk v Zadar.

Dan pred sončnim mrkom je bilo nebo popolnoma oblačno. Hodili smo po Zadru, si ogledovali njegove zanimivosti in njegove ruševine še od vojne, ki jih pa

(Nadaljevanje s 6. str.)

3 leta plodnega dela

strukcijska dela so bila že izvršena; izdelal jih je tov. Mencinger Marijan. Transportni vozček bo kmalu služil namenu. Upamo, da bo ta naprava veliko pripomogla k boljšemu izkoriščanju delovnega časa.

V prihodnosti pa mislimo uvesti tudi »rolce« za hitrejši in lažji premik prizem. Seveda pa je pri tem velik problem premajhen prostor, kar se opazi pri vseh predvojnih žagah z zastarelo konstrukcijo. V kratkem bodo tudi ta merjenja izvršena. Upamo, da bomo tudi te nevednosti uspešno in sistematično rešili.

Že večkrat je bilo rečeno, da bo gradnja novega žagarskega obrata za dve leti preložena, ker bomo dali prednost sekundarni predelavi lesa. Zato je nujno, da začnemo s takimi izboljšavami, če hočemo vsaj ta čas proizvajati blago dobre kvalitete, kar si želimo mi, kot tudi naši odjemalci. Sem mnenja, da ne bomo imeli kvaliteta blaga, če ne bomo resno mislili na obstoječi strojni park.

Urediti mislimo tudi jedilnico in nekaj tušev s toplotno vodo. Prav tako bi bilo potrebno misliti na vožlovno instalacijo v obratu.

Mislim, da ni negospodarsko zapravljati denarja, če se investira osnovna sredstva v take namene. Vsekakor pa bo to prizadevanje veliko pripomoglo k povečanju delovne storilnosti. Henzi

kmalu ne bo več. Do sedaj so namreč gradili le bolj zunaj mesta, v zadnjem času so se pa krepko lotili teh ruševin in tam že rastejo novi bloki. Le včasih smo prav žalostno pogledali na nebo. Toda nikjer nič jasnega! Da nam ne bi radio napovedal za prihodnji dan lepo vreme, domačini, kar smo jih vprašali, tudi, potem bi res do konca obupali. Toda zvečer se je začelo jasniiti, videli smo čudovit sončni zaton in nastopila je jasna noč brez oblakov.

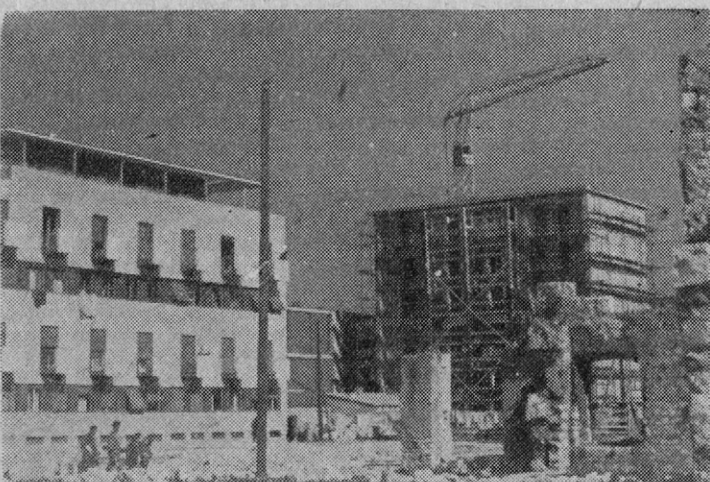
Se predno se je naredil dan smo bili že vsi polkonci. Mestno razsvetljavo je zamenjala jutranja zarja in nato je vzšlo sonce. Dva astronomska daljnogleda, več navadnih, več fotoaparatorov, vse je bilo maravnano proti soncu. Med nas so se pomešali domačini in opazovali skozi naše daljnogleda. Točno ob napovedanem času je bil prvi kontakt. Z večjimi daljnogledi smo ta trenutek opazili. V času med prvim in drugim kontaktom, t. j. do popolnega mrka, sem hotel fotografirati vse, kar koli je bilo mogoče. V tem času smo morali gledati sonce s temnimi zaščitnimi stekli. Tik pred

popolno pomračitvijo smo videli poseben pojav leteče senice. Senice so valovile kot nad vodo in to valovanje se je pomikalo proti zapadu. Nato pa je nastopil popolni sončni mrk. Trajal je 93 sekund. Poprejšnja napetost je popustila. Odstranil sem zaščitno steklo na daljnogledu in nekaj sekund opazoval prizor, ki ga nisem nikoli videl in ga tudi nikoli več ne bom: korono. Bleščečo sončno kroglo je zamenjala okrogla črna senca, okoli nje pa čudovit sij korone. Skozi astronomske daljnogled sem razločno videl protuberance, t. j. ogromne izbruhe na soncu, ki presegajo večkratno razdaljo Zemlja-Luna. Na nebu so se prižgale najmočnejše zvezde, ker je bilo tako mračno, da nisem videl števil na fotoaparatu.

Minilo je 93 sekund. Pokazala se je tenka nitka sončnega roba, korona je izginila in sončni mrk je prišel v končno fazo.

Polni lepih vtisov edinstvenega doživljanja smo se vrnili domov.

Egon Mihelič,
učitelj na osemletki
v Bohinjski Bistrici

Zadar - mesto v srednji Dalmaciji, ki je bilo med vojno skoraj do tal porušeno, se hitro obnavlja - Na sliki je prikazana gradnja 20-stanovanjskega bloka

ZA BODIČARJA TONCLA

Prav je in pošteno, da pohvali vsak se sam, ni pa nič iskreno,

»TRIGLAVSKI LES«, glasilo delavnega kolektiva LIP Bled - Izdaja: LIP Bled - Odgovorni: glavni urednik Franc Mencinger - Uredniški odbor: Vera Svetina, Andrej Trojar, ing. Alojz Vovnik, Stefan Pangaršič, Janez Urankar, Stanko Ažman, Vukašin Kilbarda, Ferdo Tolar, Helena Rotman in Janez Stare - Tehnični urednik: Franc Bajt - Tel. 954-15 Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju